

comissió obrera
nacional de Catalunya

SITUACIÓ DE LES LLISTES D'ESPERA A LA SANITAT PÚBLICA CATALANA (Agost 2011)

comissió obrera
nacional de Catalunya

Fa aproximadament un any que des de CCOO posàvem de manifest les grans diferències existents en l'equitat d'accés als recursos sanitaris a Catalunya amb especial esment a l'apartat que feia referència a les llistes d'espera (LLE).

Amb la intenció de monitoritzar com ha estat l'evolució de la situació hem preparat aquest segon informe.

Prèvia a qualsevol altra consideració és important remarcar dos aspectes:

- El primer està relacionat amb el fet de que per a la seva elaboració hem utilitzat dades oficials publicades a la pàgina web. del Servei Català de la Salut i la Memòria 2010 del propi CatSalut .
- El segon es refereix a que les dades accessibles arriben fins a desembre de 2010, i per tant previ a la reducció d'activitat impulsada per l'actual govern i iniciada durant el primer semestre del present any.

LLISTA D'ESPERA PER A INTERVENCIONS QUIRÚRGIQUES

De les 16 intervencions que en l'actualitat tenen garantit un temps màxim d'espera de 6 mesos disposem de dades de 14 d'elles (vasectomies i septoplasties es monitoritzen a part). Si analitzem les dades globals per a tota Catalunya (Taula 1) observem que es consolida la tendència ja iniciada al juny de 2009 d'un augment en el temps d'espera (TE) per a intervenció quirúrgica (IQ), passant dels 3,93 mesos de juny de 2009 als 4,11 mesos de desembre de 2010.

Per tipus d'intervenció totes presenten increments substancials destacant els augments de TE en varices, pròtesis de genoll (amb un valor mitjà per sobre del temps màxim de garantia de 6 mesos), pròtesis de maluc i galindons.

Les IQ amb major nombre de centres per damunt del temps màxim garantit (Taula 2), són les pròtesis de genoll (21centres), galindons (17), pròtesi de maluc (12), i artroscòpies i circumcisions (10).

Per centres (Taula 2) cal destacar que en 22 d'ells es compleix el temps de garantia, en 7 s'incompleix per 1 sola IQ i en altres 16 centres per 2. El major grau d'incompliment es dona en el Parc Mar (9 IQ fora del termini de garantia), Hospital d'Igualada i Mútua de Terrassa (8), Hospital de la Santa Creu i Sant Pau (7), Esperit Sant, Viladecans i Bellvitge (6), Althaia, Vic i Parc Taulí (5) i Sant Bernabé i Terrassa

comissió obrera
nacional de Catalunya

(4). A destacar que a l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau dels 7 processos fora de garantia 3 superen els 8 mesos, 2 els 10 i 1 l'any i que a Viladecans dels 6 processos fora de termini 3 superen els 8 mesos i 2 els 10. Cal remarcar el fet que existeixen comarques altament compromeses ja que, per exemple, l'Hospital de Viladecans i Bellvitge incompleixen 6 processos cadascun o en el Vallès Occidental els seus 3 hospitals (Parc Taulí, Hospital de Terrassa i Mútua de Terrassa) incompleixen 4 ó més processos cadascun.

Per Regió Sanitària (RS) s'evidencien importants diferències entre territoris. Així els menors TE es donen globalment en l'Alt Pirineu i Arán i els majors en la Catalunya Central on trobem 5 processos la mitjana dels quals està per sobre del temps màxim de garantia i 1 (prostatectomies) en el límit. Per a un estudi més acurat d'aquestes diferències es pot consultar la Taula 3.

D'altra banda i tan important com l'existència de diferències entre territoris, de l'anàlisi de les dades disponibles podem evidenciar també marcades diferències intraterritorials, moltes vegades entre centres separats escassos quilòmetres o fins i tot situats en una mateixa població i que són poc justificables. Alguns exemples es mostren a la Taula 4.

LLISTA D'ESPERA PER A PROVES DIAGNÒSTIQUES

Les diferències exposades per IQ es produeixen també en l'accés a proves diagnòstiques (Taula 5) tant a nivell intra com interterritorial, amb diferències fins i tot més marcades entre centres. Com a exemples podríem esmentar que per a ecografia abdominal en la RS Lleida la Clínica Ponent té 7 dies de demora, Santa Maria 15 i l'Arnau de Vilanova arriba als 80 dies, que per a ecocardiogrames en la RS Camp de Tarragona Sant Joan de Reus té 16 dies de TE front els 166 del Joan XXIII, que per a una ecografia urològica al CAU-Amposta tenen 13 dies (menys de 2 setmanes), a l'Hospital Comarcal de Mora d'Ebre 26 dies (menys d'un mes) mentre a Verge de la Cinta arriben a la xifra de 180 dies (6 mesos) o en les colonoscopies mentre l'Hospital Municipal de Badalona té una demora de sols 9 dies i l'Esperit Sant de 28, a l'Hospital Germans Trias i Pujol arriben als 107 dies.

ALTRES LLISTES D'ESPERA

Falten dades globals d'altres llistes d'espera que seria important conèixer com per exemple els TE per a cita prèvia en l'atenció primària (AP), per a visites

**comissió obrera
nacional de Catalunya**

d'especialista, de llistes d'espera sociosanitària (llarga i mitja estada psicogeriatrica i sociosanitària, llarga estada de grans discapacitats, cures pal·liatives, convallescència, hospitals de dia ...) i salut mental (centres i hospitals de dia, subaguts, mitjana i llarga estada...). En aquest sentit en la Memòria de la RS Barcelona 2010, que abasta el 66% de la població total de Catalunya, disposem de dades referents al TE en AP (Taula 6) i que mostra una disminució en el compliment global de l'indicador per a visites de cita prèvia en menys de 48 hores a causa dels importants descensos del Baix Llobregat Nord i Litoral i del Barcelonès Nord i Baix Maresme que no poden ser compensats per la millora en el Vallès Occidental Est i en el Baix Montseny. Destacar el baixíssim i preocupant percentatge de compliment d'aquest indicador en el Baix Vallès (menys d'un 50%).

El coneixement d'aquests indicadors és important ja que permetrien conèixer el temps real d'espera de tot el procés en incloure el TE per a visita d'AP, per a visita d'especialista, per a prova diagnòstica i finalment des de la indicació de la IQ fins que aquesta es fa efectiva.

CONCLUSIONS

Es mantenen (i fins i tot augmenten) les iniquitats en l'accés als recursos sanitaris a Catalunya amb importants diferències tant a nivell inter com intraterritorials, especialment en el TE per IQ i per a proves diagnòstiques, en funció de la RS a la que es pertany i del centre hospitalari de referència assignat.

La variabilitat detectada entre centres i àrees geogràfiques, no explicable per causes epidemiològiques, es font d'ineficiències, de problemes d'equitat i en definitiva compromet la qualitat de la assistència prestada i la satisfacció dels usuaris.

Falten dades referents a altres tipus de llistes d'espera (per a visita en AP, per a atenció especialitzada, per a recursos sociosanitaris i de salut mental) però l'anàlisi de les dades disponibles, encara que siguin parcials, apunten en la mateixa línia d'importants problemes d'equitat.

Manca informació sobre la situació del TE d'altres procediments quirúrgics, alguns d'ells d'importància vital i que no haurien de ser "moneda de canvi" dels que estan actualment en garantia (aquells processos quirúrgics que la seva demora pot posar en perill la vida dels pacients s'han de prioritzar sempre i no haurien de tenir LLE més enllà del lògic retard preparatori de la IQ).

comissió obrera
nacional de Catalunya

Cal seguir monitoritzant aquests resultats ja que la reducció d'activitat iniciada el 2011 pot no solament augmentar els TE a nivells insostenibles sinó que, alhora, pot també produir un increment de les iniquitats detectades.

A l'hora de quantificar la “despesa” de les LLE per IQ s'hauria d'incloure no solament el teòric estalvi per la demora en IQ sinó també la despesa social que implica, per exemple, retardar la reincorporació a l'activitat laboral de pacients en situació d'IT per un canal carpià, el de pacients amb bona qualitat de vida i dependents per causa d'unes cataractes (quantificant els recursos materials i humans invertits en aquesta “dependència” reversible) o la despesa en antiinflamatoris i els efectes secundaris del seu consum crònic en pacients pendents de IQ per pròtesis de maluc o genoll, entre d'altres.

PROPOSTES

S'han de completar les dades de totes les llistes d'espera, a part de les d'IQ i proves diagnòstiques, prioritzant els temps d'espera per a AP, i per a visita d'especialista, així com les llistes d'espera socio sanitària i salut mental.

Cal comptabilitzar de forma real el TE per IQ tenint en compte tot el procés (el que inclou la visita a l'AP, a especialistes, les proves diagnòstiques i la IQ).

Per tal de reduir el TE per realització de proves diagnòstiques s'hauria de donar l'opció de poder derivar pacients a altres centres amb menys demora.

Cal una LLE única a tot Catalunya per a cada tipus d'IQ, evitant pacients apuntats en més d'una llista i derivant al centre amb menor TE a nivell de cada RS/GTS, amb la prèvia acceptació de l'usuari.

comissió obrera
nacional de Catalunya

ANNEXES

TAULA 1. COMPARATIVA EVOLUCIÓ TEMPS D'ESPERA PER INTERVENCIÓ QUIRÚRGICA

(JUNY 2009 – DESEMBRE 2010)

	JUNY 2009	JUNY 2010	DESEMBRE 2010
CATARACTES	3,00	3,52	3,76
VARICES	2,55	4,59	4,33
HÈRNIES	2,66	3,36	3,47
COLECISTECTOMIES	2,66	3,49	3,52
ARTROSCÒPIES	3,24	4,74	4,74
PROSTATECTOMIES	2,50	3,11	3,37
CANALS CARPIANS	2,25	3,02	3,21
AMIGDALECTOMIES	3,25	4,22	4,30
CIRCUMCISIÓ	3,07	3,58	3,96
PRÒTESIS DE MALUC	3,68	5,19	5,28
PRÒTESIS DE GENOLL	3,66	6,01	6,13
HISTERECTOMIES	2,72	3,07	3,25
GALINDONS	3,31	5,56	5,67
QUIST O SÍ PILONIDALS	2,15	2,75	3,03
TOTAL	3,93	3,97	4,11

Font: Elaboració pròpia a partir de dades CatSalut (<http://www10.gencat.cat/catsalut/cat/index.htm>)

comissió obrera
nacional de Catalunya

TAULA 2. CENTRES AMB LLISTE D'ESPERA SUPERIOR AL TEMPS MÀXIM DE GARANTIA (DESEMBRE 2010)

	Catarac-tes	Varices	Hèrnies	Colecis-tectomia	Artros-còpia	Prosta-ctomia	Canal carpià	Amigda-lectomia	Circum-cisió	Pròtesis maluc	Pròtesis genoll	Histerecto-mia	Galindó	Quist pilonidal
Espitau Val d'Aran														
Fundació Sant Hospital														
Hospital Comarcal del Pallars														
Hospital de Puigcerdà														
Clínica de Ponent														
Clínica Nostra Senyora Perpetu Socors														
Hospital de Santa Maria														
Hospital Arnau de Vilanova											*		*	
Hospital Sant Joan de Reus						*								
Hospital del Vendrell		*								*				
Hospital Sant Pau i Santa Tecla														
Hospital Joan XXIII de Tarragona					*						****			
Pius Hospital de Valls	*										*			
Clínica Terres de l'Ebre														
Hospital Comarcal d'Ampostà														
Hospital Comarcal Móra d'Ebre														
Hospital Verge de la Cinta de Tortosa				*	*									
Hospital Comarcal de Blanes														
Hospital Sant Jaume de Calella											**			
Hospital de Campdevàrol														
Hospital de Figueres													*	
Hospital de Palamós											*		**	
Hospital Sant Jaume d'Olot														
Hospital Santa Caterina											**		***	
Hospital Josep Trueta de Girona					*									*
Althaia	*	*			*						*		*	
Hospital Comarcal de Sant Bernabé					**		*				*		*	
Hospital d'Igualada		***	*			**	*	****	*		***		*	
Hospital General de Vic		*			*				*	*	*			

comissió obrera
nacional de Catalunya

Fundació Hospital de l'Esperit Sant				*	*			*		***	*		****	
Fundació Hospital Residència Sant Camil	*								*					
Fundació Privada Hospital de Mollet														
Fundació Puigvert Luna														
Hospital Clínic i Provincial de Barcelona										*				
Hospital Comarcal de l'Alt Penedès		*											*	
Hospital de la Santa Creu i Sant Pau				**				***	****	**	**	*	***	
Hospital de Mataró														
Hospital Parc Taulí de Sabadell					**				*	*	****		***	
Hospital de Sant Boi				*	**								*	
Hospital de Sant Celoni		**							**					
Hospital Sant Joan de Déu (Esplugues)														
Hospital de Sant Joan de Déu (Martorell)														
Hospital de Terrassa									*	**	*		*	
Hospital de Viladecans	**		**					***			**		***	*
Hospital Dos de Maig														
Hospital General de Granollers	*									*				
Hospital General de l'Hospitalet														*
Hospital Municipal Badalona														
Hospital Mútua Terrassa		****				**	**		**	*	*	*		*
Hospital Plató										**	***			
Hospital Moisès Broggi (Sant Joan Despí)											***			
Hospital Sant Rafael														
Hospital de Bellvitge				*	**				**	**	*		****	
Hospital de la Vall d'Hebron		*									*			
Hospital Germans Trias i Pujol (Badalona)		*											*	
Hospital Sagrat Cor											***			
Parc Mar (Hosp. del Mar - Hosp. Esperança)			*	*		***		***	***	*		*	***	*

**comissió obrera
nacional de Catalunya**

*= 06 – 07,99 mesos // **= 08 – 09,99 mesos // ***= 10 – 11,99 mesos // ****= ≥ 12 mesos

Font: Elaboració pròpia a partir de dades CatSalut (<http://www10.gencat.cat/catsalut/cat/index.htm>)

Nombre d'intervencions quirúrgiques en llista d'espera superior al temps màxim de garantia

1 – 2 intervencions quirúrgiques
3-5 intervencions quirúrgiques
6-7 intervencions quirúrgiques
≥ 8 intervencions quirúrgiques

TAULA 3. TEMPS DE ESPERA D'INTERVENCIÓ QUIRÚRGICA PER REGIÓ SANITÀRIA (DESEMBRE 2010)

	Catarac- tes	Varices	Hèrnies	Colecistec- tomia	Artroscòpia	Prostatec- tomia	Canal carpià	Amigda- lectomia	Circum- cisió	Pròtesis maluc	Pròtesis genoll	Histerec- tomia	Galindó	Quist pilonidal
Alt Pirineu i Aran	1,72	1,48	1,13	1,06	1,60	N/D (*)	1,30	1,45	1,12	1,29	2,25	1,16	1,46	0,92
Lleida	2,01	2,91	2,78	2,47	3,75	2,28	1,65	3,16	2,26	4,10	5,11	2,47	2,80	2,18
Camp de Tarragona	4,37	3,37	2,78	3,25	4,41	4,49	2,08	3,13	2,19	4,67	8,22	3,53	3,93	3,01
Terres de l'Ebre	2,92	2,10	2,15	3,42	3,53	3,89	3,18	2,47	2,74	2,83	5,47	2,34	2,30	2,00
Girona	3,70	3,03	2,49	2,40	4,46	3,35	3,09	3,05	3,34	3,88	5,46	2,47	6,26	2,99
Catalunya Central	5,58	7,52	4,51	3,88	6,49	5,98	4,49	7,51	5,51	5,76	7,33	4,42	6,54	3,24
Barcelona	3,72	4,42	3,74	3,79	4,85	2,99	3,37	4,44	4,12	5,78	6,03	3,37	5,91	3,15
Total Catalunya	3,76	4,33	3,47	3,52	4,74	3,37	3,21	4,30	3,96	5,28	6,13	3,25	5,67	3,03

*Dades expressades en mesos i fraccions. Exemple: 1=1 mes; 0,5=15 dies // *N/D: No disponible*

Font: Elaboració pròpia a partir de dades CatSalut (<http://www10.gencat.cat/catsalut/cat/index.htm>)

comissió obrera
nacional de Catalunya

TAULA 4. DIFERÈNCIES DE TEMPS D'ESPERA PER CENTRES SANITARIS PRÒXIMS EN UNA MATEIXA REGIÓ SANITÀRIA (DESEMBRE 2010)

CATARACTES		
RS BARCELONA		
Hospital Sant Joan de Déu (Esplugues de Llobregat)	1,24 mesos	37 dies
Hospital de Viladecans	9,96 mesos	299 dies
Hospital General de l'Hospitalet	4,55 mesos	136 dies
Hospital de Bellvitge	4,57 mesos	137 dies
Hospital Moisès Broggi (Sant Joan Despí)	1,00 mesos	30 dies
ARTROSCÒPIES		
RS TERRES DE L'EBRE		
Clínica Terres de l'Ebre	0,52 mesos	16 dies
Hospital Comarcal d'Amposta	1,73 mesos	52 dies
Hospital Comarcal Móra d'Ebre	4,32 mesos	130 dies
Hospital Verge de la Cinta de Tortosa	6,68 mesos	200 dies
PROSTATECTOMIES		
RS BARCELONA		
Fundació Puigvert Iuna	2,23 mesos	67 dies
Hospital Clínic i Provincial de Barcelona	1,97 mesos	59 dies
Hospital Plató	1,79 mesos	54 dies
Parc Mar (Hosp. del Mar - Hosp. Esperança)	11,41 mesos	342 dies
CANAL CARPIA		
RS BARCELONA		
Hospital de Sabadell (Parc Taulí)	4,28 mesos	128 dies
Hospital de Terrassa	3,17 mesos	95 dies
Hospital Mútua Terrassa	8,36 mesos	251 dies
AMIGDALECTOMIES		
RS CATALUNYA CENTRAL		
Althaia	4,69 mesos	141 dies
Hospital Comarcal de Sant Bernabé	5,02 mesos	151 dies
Hospital d'Igualada	14,95 mesos	448 dies
Hospital General de Vic	2,70 mesos	81 dies
PRÒTESIS GENOLL		
RS CAMP DE TARRAGONA		
Hospital de Sant Joan de Reus	4,77 mesos	143 dies
Hospital del Vendrell	4,46 mesos	134 dies
Hospital Sant Pau i Santa Tecla	4,19 mesos	126 dies
Hospital Joan XXIII (Tarragona)	14,86 mesos	446 dies
Pius Hospital de Valls	7,08 mesos	212 dies
PRÒTESIS MALUC		
RS BARCELONA		
Fundació Hospital de l'Esperit Sant	10,06 mesos	302 dies
Hospital Municipal Badalona	3,68 mesos	110 dies

**comissió obrera
nacional de Catalunya**

Hospital Germans Trias i Pujol de Badalona	5,25 mesos	157 dies
VARICES		
RS GIRONA		
Hospital Comarcal Sant Jaume de Calella	5,65 mesos	169 dies
Hospital de Campdevànol	2,39 mesos	72 dies
Hospital de Figueres	2,44 mesos	73 dies
Hospital de Palamós	1,81 mesos	54 dies
Hospital Sant Jaume d'Olot	2,33 mesos	70 dies
Hospital Santa Caterina	4,24 mesos	127 dies
GALINDÓ		
RS LLEIDA		
Clínica de Ponent	0,59 mesos	18 dies
Hospital de Santa Maria	2,15 mesos	64 dies
Hospital Arnau de Vilanova de Lleida	8,29 mesos	249 dies

Font: Elaboració pròpia a partir de dades CatSalut (<http://www10.gencat.cat/catsalut/cat/index.htm>)

comissió obrera
nacional de Catalunya

TAULA 5. LLISTA ESPERA PER PROVES DIAGNÒSTIQUES (NOVEMBRE 2010)

	Ecocar- dio	Ecogra- fia abd.	Ecogra- fia gine.	Ecogra- fia urolo.	Colonos- còpia	Endoscopia E-G	TAC	Mamo- grafia	Polisom- nografia	RMN	Ergom- etria	EMG	Gamma- grafia	TOTAL
Alt Pirineu i Aran	61	15	28	24	9	8	9	16	0	33	21	25	0	18
Lleida	61	37	18	38	48	26	16	29	12	38	43	57	21	34
Camp de Tarragona	73	41	17	56	49	35	32	36	118	45	48	80	18	40
Terres de l'Ebre	79	29	44	90	87	56	53	28	35	9	62	61	3	50
Girona	66	42	53	57	49	42	17	83	53	24	54	51	21	41
Catalunya Central	67	43	65	54	48	35	31	49	267	42	30	50	0	48
Barcelona	81	68	56	86	58	45	40	79	186	44	34	88	29	59
Total Catalunya	77	56	44	73	55	42	35	62	170	41	36	75	26	52

Font: Elaboració pròpia a partir de dades CatSalut (http://www10.gencat.net/catsalut/cat/servcat_espera_operacions.htm)

comissió obrera
nacional de Catalunya

TAULA 6. TEMPS D'ESPERA A L'ATENCIÓ PRIMÀRIA PER CITA PRÈVIA A LA REGIÓ SANITÀRIA BARCELONA

Percentatge d'acompliment de l'indicador del 85% d'intents de cita prèvia per al metge de família en menys de 48 hores

GTS/AIS	% d'acompliment 2009	% d'acompliment 2010
Alt Penedès	73,75	69,52
Baix Llobregat Centre – Font Santa	72,50	74,35
Baix Llobregat Litoral	79,96	65,78
Baix Llobregat Nord	94,03	69,50
Baix Montseny	70,00	80,65
Baix Vallès	50,00	49,85
Barcelona		
AIS Barcelona Nord	73,59	74,50
AIS Barcelona Litoral Mar	78,07	79,10
AIS Barcelona Esquerra	84,05	85,06
AIS Barcelona Dreta	78,56	84,63
Barcelonès Nord i Baix Maresme	85,71	65,73
Garraf	91,29	94,43
L'Hospitalet i El Prat de Llobregat	75,55	77,15
Maresme Central	85,81	76,54
Vallès Occidental Est	72,52	88,74
Vallès Occidental Oest	81,91	82,98
Vallès Oriental Sector Central	78,12	82,29
TOTAL RSB	78,83	75,60

Font: Elaboració pròpia a partir de les Memòries de la RS Barcelona 2009 i 2010